

hold. Institutionen gælder derimod ikke for Byerne, og der vil det sikkert være naturligt og ønskeligt ved Hjælp af særlig praktiske Mænd at lette Afgørelsen af saadanne Spørgsmaal, som daglig fremkomme navnlig i Forholdet mellem Arbejder og Arbejdsgiver. Det vilde derved blive lettere i Fremtiden at faa disse Sager tilendebragte inden for en rimelig Tid. I denne Henseende betyder denne Reform et stort Fremskridt i Forhold til tidligere, men der vil dog være tilbage Ønsket om ved Hjælp af særlig praktiske Folk at faa afgjort saadanne Stridsspørgsmaal, som, naar de skulle for retskyndige Dommere, mulig kunne tage lang Tid.

Efter disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger i Anledning af de Ændringsforslag, der ere stillede af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borghøj) og mig. Der er til dette Afsnit egentlig kun stillet to Ændringsforslag. Ændringsforslaget Nr. 3 til § 5 gaar ud paa, at Aarhus bliver Retsstedet for den vestre Landsretskreds i Stedet for som foreslaaet Viborg. I Betænkningen i Fjor have vi allerede fremsat en Del Argumenter for at vælge Aarhus, saaledes som ogsaa Kommissionen har gjort det. Den af Regeringen nedsatte Kommission havde foreslaaet, at Aarhus skulde være Retsstedet, ganske vist med en noget anden Inddeling af Retskredsene end den, der nu er accepteret af Udvalgets Flertal og Justitsministeren. Jeg synes, det eneste, der kan tale for at opretholde Viborg som Sæde for Landsretten, er Traditionen, idet Viborg nu er Sæde for den jyske Landsret. Men Traditionen kan dog ikke være det ene afgørende. Man vilde mange Gange komme til mærkværdige Resultater, hvis man til Trods for Udviklingen vilde opretholde en Tradition, som var bygget op under en anden Forudsætning end den, der nu gælder. Vi maa huske paa, at der er foregaaet en fuldstændig Forandring i den Maade, hvorpaa Processer fremtidig skulle føres. Imedens Behandlingen for Overretten af en Sag nu er en Ting, der udelukkende foregaar skriftlig ved Hjælp af Sagførerindlæg, vil Behandlingen for Landsretten jo ikke alene, naar Talen er om Anvendelsen af Nævninger, men over-

hovedet ved enhver Sag, der behandles der, være mundtlig og offentlig, saa at Parterne ikke mere kunne dække sig bag Sagførerne, men de skulle møde op personlig, og saa vidt mulig skulle Vidnerne afhøres for selve den Ret, som skal paa-dømme Sagen. Kort sagt, man skal personlig møde paa det Sted, hvor Retten holdes, med Vidner og Oplysninger, der ere nødvendige for Sagens rette Belysning. Det gør naturligvis, at man ikke kan argumentere som saa: Viborg er et rart, roligt Sted, hvor Lidenskaberne ikke gaa højt, der sidde Sagførerne og Dommerne ret uberørte af det stærkt pulserende Liv udenom, der flyve ikke for mange Jernbanetog forbi og forstyrre Freden og Roen, og af den Grund kan det være heldigt at vælge dette Sted til Retssted. Nu gælder det at spørge om, hvor man lettest kan samle Folk fra store Dele af Landet, hvor de lettest kunne komme til Retsstedet, hvor der er de bedste Kommunikationer, og hvorhen Befordringen kan ske for den billigste Betaling og paa den bekvemteste Maade. Anlægger man denne Maalestok, kommer man utvivlsomt til, at Aarhus maa være langt at foretrække. Alle, der kende Togplanerne og Toggangen i Jylland, ved jo, at det ikke er saa rart, naar man skal til Midtjylland, thi saa har man faa og langsomt-kørende Tog. Nu under jeg udmærket gerne mine jyske og særlig mine midtjyske Landsmænd at faa en hurtigere og bedre Toggang, men jeg synes, at i en Tid, hvor det gælder om at spare og være praktisk i sine Dispositioner, vilde det være ret ejendommeligt, om vi, naar denne Reform var vedtagen, en skønne Dag skulde se den højtærede Trafikminister med den højtærede Justitsminister under Armen komme og sige: Vi maa have hyppigere Toggang og særlig hurtig kørende Tog til Viborg, for Folk kunne ikke være tjente med at skulle ligge 2—3 Dage, der paa Grund af daarlig Toggang. Jeg tror ikke, det vilde være praktisk, og det vilde derfor have været naturligt at følge Kommissionen, som virkelig har haft Blik for Ønskeligheden af at forlægge Retsstedet til en saadan By, hvor Betingelserne for Rettens Virksomheder kunne skaffes til Veje. Stillingen er jo den, at Aarhus er den